

▲ Het Arnhemse station in 1865. FOTO GELDERS ARCHIEF

Het eerste station

In de rubriek 'Arnhem voor eeuwig' beschrijft Peter Bloemendaal, oud-journalist van *de Arnhemsche Courant*, aan de hand van een oude foto het leven in Arnhem in vroeger dagen.

Wie vandaag de dag door het gigantische station Arnhem Centraal dwaalt, kan zich amper voorstellen dat de stad ooit een station had dat in omvang net ietsje groter was dan de voormalige HBS aan het Willemsplein. Dat station stond waar ooit de Oude Stationsstraat was (nu Nieuwe Stationsstraat) en werd in 1845 in gebruik genomen.

In dat jaar werd Arnhem aangesloten op de Rijnspoorweg naar Utrecht en Amsterdam. Druk was het er niet: twee treinen per dag. Wie verder wilde, moest overstappen op de diligence of de boot.

In 1856 was Arnhem kopstation af. De Rijnspoorweg was doorgetrokken naar Zevenaar, Elten, Emmerich en verder Duitsland in. De reizigersdrukte nam gestaag toe, mede door de opening van de spoorverbinding naar Zutphen en Deventer in 1865.

Het eerste station werd te klein en men besloot tot de bouw van een compleet nieuwe variant ten westen van het eerste. Dat werd het vooroorlogse station aan het Stationsplein, geopend in 1867. Het eerste station werd afgebroken in 1872.

Het tweede station aan het Stationsplein werd in de jaren 30 aan

de westzijde uitgebreid met het oog op de toekomst en toenemend treinverkeer. Die toekomst duurde niet lang. Het complex liep zware schade op tijdens de Tweede Wereldoorlog en werd begin jaren 50 vervangen door het voor die tijd veel modernere station. De versie die de wat oudere generatie Arnhemmers nog 'vers' in het geheugen ligt, met het gezellige Stationsplein en de altijd volle terrassen van Carnegie en Picar.

Dat station werd op 8 mei 1954 geopend, inclusief de fraaie Sonsbeekuitgang aan de Amsterdamseweg met de koepel, waar je voetstappen zo lekker nagalmden. Uiteindelijk bleek ook dit te klein, hoewel de meningen daarover sterk verschilden. Het werd vervangen door het huidige Arnhem Centraal, dat na vele jaren bouwactiviteiten, enorm uit de hand lopende bouwkosten en vertragingen op 2 juli 2011 in eerste aanleg gereed kwam. De tijdelijke stationsvoorziening, die was neergezet na de sloop in 2007 van de versie uit 1954, verdween weer.

Er waren en zijn natuurlijk meer stations: Velperpoort (drie versies), Presikhaaf en Zuid. Die komen in een latere aflevering aan de orde.